

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa

(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang

Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm

Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu

Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 20

QUYỂN THỨ 486

HỘI THỨ BA

Phẩm

THIỆN HIỆN

Thứ 3 - 5

Bấy giờ, Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Đã nói Bồ-tát Ma-ha-tát ấy, những gì gọi là cú nghĩa Bồ-tát?

Phật bảo: Thiện Hiện! Vô cú nghĩa là cú nghĩa Bồ-tát. Vì có sao? Thiện Hiện! Bồ-đề chẳng sanh, Tát-đỏa chẳng có, cú nghĩa ở trong ấy lý bất khả đắc, nên vô cú nghĩa là cú nghĩa Bồ-tát.

Thiện Hiện! Ví như không trung thật không dấu chim, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như cảnh mộng thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như việc huyền thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như ánh nắng thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như bóng sáng, vang, tượng, biến hóa thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như cú nghĩa chơn như thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như cú nghĩa pháp giới thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như cú nghĩa pháp tánh thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như cú nghĩa tánh chẳng hư dối, tánh chẳng biến khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như huyền sĩ, cú nghĩa sắc cho đến cú nghĩa thức thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như huyền sĩ, cú nghĩa nhãn xứ cho đến cú nghĩa ý xứ thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như huyền sĩ, cú nghĩa sắc xứ cho đến cú nghĩa pháp xứ thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như huyền sĩ, cú nghĩa nhãn giới cho đến cú nghĩa ý giới thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như huyền sĩ, cú nghĩa sắc giới cho đến cú nghĩa pháp giới thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như huyền sĩ, cú nghĩa nhãn thức giới cho đến cú nghĩa ý thức giới thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như huyền sĩ, cú nghĩa nhãn xúc cho đến cú nghĩa ý xúc thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như huyền sĩ, cú nghĩa nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến cú nghĩa ý xúc

làm duyên sanh ra các thọ thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như huyễn sĩ, cú nghĩa địa giới cho đến cú nghĩa thức giới thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như huyễn sĩ, cú nghĩa vô minh cho đến cú nghĩa lão tử thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như huyễn sĩ hành cú nghĩa nội không cho đến cú nghĩa vô tánh tự tánh không thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như huyễn sĩ hành cú nghĩa bốn niệm trụ cho đến cú nghĩa mười tám pháp Phật bất cộng thật vô sở hữu, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cú nghĩa sắc tướng cho đến cú nghĩa thức tướng thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cú nghĩa tướng nhãn xứ cho đến cú nghĩa tướng ý xứ thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi

hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cú nghĩa tướng sắc xứ cho đến cú nghĩa tướng pháp xứ thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cú nghĩa tướng nhãn giới cho đến cú nghĩa tướng ý giới thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cú nghĩa tướng sắc giới cho đến cú nghĩa tướng pháp giới thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cú nghĩa tướng nhãn thức giới cho đến cú nghĩa tướng ý thức giới thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cú nghĩa tướng nhãn xúc cho đến cú nghĩa

tướng ý xúc thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cú nghĩa tướng nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến cú nghĩa tướng ý xúc làm duyên sanh ra các thọ thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cú nghĩa tướng địa giới cho đến cú nghĩa tướng thức giới thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cú nghĩa vô minh cho đến cú nghĩa lão tử thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hành cú nghĩa tướng nội không cho đến cú nghĩa tướng vô tánh tự tánh không, thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hành cú nghĩa tướng bốn niệm trụ cho đến cú nghĩa tướng mười tám pháp Phật bất cộng thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như trong giới vô vi, cú nghĩa giới hữu vi thật vô sở hữu. Trong giới hữu vi, cú nghĩa giới vô vi cũng thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như cú nghĩa vô sanh vô diệt, vô tác vô vi, vô thành vô hoại, vô đắc vô xả, vô nhiễm vô tịnh thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Sở dĩ vì sao? Thiện Hiện! Ví như sắc cho đến thức, cú nghĩa vô sanh vô diệt, cho đến cú nghĩa vô nhiễm vô tịnh thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như nhãn xứ cho đến ý xứ, cú nghĩa vô sanh vô diệt cho đến cú nghĩa vô nhiễm vô tịnh thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành

Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như sắc xứ cho đến pháp xứ, cú nghĩa vô sanh vô diệt cho đến cú nghĩa vô nhiễm vô tịnh thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như nhãn giới cho đến ý giới, cú nghĩa vô sanh vô diệt cho đến cú nghĩa vô nhiễm vô tịnh thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như sắc giới cho đến pháp giới, cú nghĩa vô sanh vô diệt cho đến cú nghĩa vô nhiễm vô tịnh thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như nhãn thức giới cho đến ý thức giới, cú nghĩa vô sanh vô diệt cho đến cú nghĩa vô nhiễm vô tịnh thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như nhãn xúc cho đến ý xúc, cú nghĩa vô sanh vô diệt cho đến cú nghĩa vô nhiễm vô tịnh thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành

Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như nhân xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ, cú nghĩa vô sanh vô diệt cho đến cú nghĩa vô nhiễm vô tịnh thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như địa giới cho đến thức giới, cú nghĩa vô sanh vô diệt cho đến cú nghĩa vô nhiễm vô tịnh thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như vô minh cho đến lão tử, cú nghĩa vô sanh vô diệt cho đến cú nghĩa vô nhiễm vô tịnh thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như nội không cho đến vô tánh tự tánh không, cú nghĩa vô sanh vô diệt cho đến cú nghĩa vô nhiễm vô tịnh thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như bốn niệm trụ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, cú nghĩa vô sanh vô diệt

cho đến cú nghĩa vô nhiễm vô tịnh thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như sắc cho đến thức rất ráo thanh tịnh, cú nghĩa các tướng thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như nhãn xứ cho đến ý xứ rất ráo thanh tịnh, cú nghĩa các tướng thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như sắc xứ cho đến pháp xứ rất ráo thanh tịnh, cú nghĩa các tướng thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như nhãn giới cho đến ý giới rất ráo thanh tịnh, cú nghĩa các tướng thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

**Thiện Hiện! Ví như sắc giới cho đến pháp giới
rất ráo thanh tịnh, cú nghĩa các tướng thật vô sở
hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-
mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy,
thật vô sở hữu.**

**Thiện Hiện! Ví như nhãn thức giới cho đến ý
thức giới rất ráo thanh tịnh, cú nghĩa các tướng thật
vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã
Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại
như vậy, thật vô sở hữu.**

**Thiện Hiện! Ví như nhãn xúc cho đến ý xúc rất
ráo thanh tịnh, cú nghĩa các tướng thật vô sở hữu.
Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-
đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật
vô sở hữu.**

**Thiện Hiện! Ví như nhãn xúc làm duyên sanh
các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ rất
ráo thanh tịnh, cú nghĩa các tướng thật vô sở hữu.
Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-
đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật
vô sở hữu.**

**Thiện Hiện! Ví như địa giới cho đến thức giới
rất ráo thanh tịnh, cú nghĩa các tướng thật vô sở
hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-**

mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như vô minh cho đến lão tử rất ráo thanh tịnh, cú nghĩa các tướng thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như nội không cho đến vô tánh tự tánh không rất ráo thanh tịnh, cú nghĩa các tướng thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như bốn niệm trụ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng rất ráo thanh tịnh, cú nghĩa các tướng thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như cú nghĩa ngã cho đến kiến giả trong rất ráo thanh tịnh thật vô sở hữu, vì tánh phi hữu vậy. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như khi nhật xuất hiện cú nghĩa tối tăm thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi

hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như khi đại kiếp tận, cú nghĩa các hành thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, trong nhóm tịnh giới, cú nghĩa phạm giới thật vô sở hữu; trong nhóm tịnh định, cú nghĩa tán loạn thật vô sở hữu; trong nhóm tịnh huệ, cú nghĩa ngu si thật vô sở hữu; trong nhóm giải thoát, cú nghĩa trói buộc thật vô sở hữu; trong nhóm giải thoát trí kiến, cú nghĩa không giải thoát trí kiến thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Thiện Hiện! Ví như Phật quang, nhật, nguyệt, trời Ba mươi ba nói rộng cho đến trời Sắc cứu cánh, cú nghĩa trong các ánh sáng thật vô sở hữu. Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, cú nghĩa Bồ-tát cũng lại như vậy, thật vô sở hữu.

Sở dĩ vì sao? Thiện Hiện! Hoặc Bồ-đề, hoặc Tát-đỏa, hoặc Bồ-tát, hoặc cú nghĩa Bồ-tát, các pháp như thế đều chẳng tương ưng, chẳng phải chẳng

tương ưng, vô sắc, vô kiến, vô đối, nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Các Bồ-tát Ma-ha-tát đối trong tất cả pháp chẳng phải thật có, không trước không ngại, nên siêng tu học, nên chính giác biết.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là tất cả pháp? Các Bồ-tát Ma-ha-tát làm sao đối trong tất cả pháp chẳng phải thật có, không trước không ngại nên siêng tu học, nên chính giác biết?

Phật bảo: Thiện Hiện! Tất cả pháp ấy là pháp thiện pháp phi thiện, pháp hữu ký pháp vô ký, pháp thế gian pháp xuất thế gian, pháp hữu lậu pháp vô lậu, pháp hữu vi pháp vô vi, pháp cộng pháp bất cộng, các như thế thấy gọi tất cả pháp. Các Bồ-tát Ma-ha-tát đối trong tất cả pháp chẳng phải thật có như thế, không trước không ngại nên siêng tu học, nên chính giác biết.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Vì sao gọi là pháp thiện thế gian?

Phật bảo: Thiện Hiện! Pháp thiện thế gian ấy là hiếu thuận cha mẹ, cúng dường Sa-môn và Bà-la-môn, kính thờ Sư trưởng. Hoặc việc thí tánh phước nghiệp, hoặc việc giới tánh phước nghiệp, hoặc cấp giúp kẻ bệnh cùng hành phước nghiệp, hoặc

phương tiện khéo léo cùng hành phước nghiệp, hoặc thế gian mười thiện nghiệp đạo.

Hoặc tướng sinh chướng, hoặc tướng tử bất, hoặc tướng bệnh xanh, hoặc tướng đờ khác, hoặc tướng phá hoại, hoặc tướng mỡ nuốt, hoặc tướng lìa tan, hoặc tướng hài cốt, hoặc tướng đốt cháy.

Hoặc thế gian bốn tinh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Hoặc nhớ theo Phật, nhớ theo Pháp, nhớ theo Tăng, nhớ theo giới, nhớ theo xả, nhớ theo thiên, nhớ theo thở vào ra, nhớ theo vắng lặng, nhớ theo thân, nhớ theo chết. Đây thấy gọi là pháp thiện thế gian.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Vì sao gọi là pháp phi thiện?

Phật bảo: Thiện Hiện! Pháp phi thiện ấy là hại sinh mệnh, hoặc lấy của không cho, hoặc hành dục tà, hoặc lời dối gạt, hoặc lời thô ác, hoặc lời chia rẽ, hoặc lời tạp uế, hoặc tham dục, hoặc giận dữ, hoặc tà kiến, hoặc tức, hoặc hại, hoặc ganh, hoặc lận. Các như thế thấy gọi pháp phi thiện.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Vì sao gọi là pháp hữu ký?

Phật bảo: Thiện Hiện! Tất cả pháp thiện và pháp bất thiện gọi pháp hữu ký.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Vì sao gọi pháp vô ký?

Phật bảo: Thiện Hiện! Hoặc vô ký thân nghiệp ngữ nghiệp ý nghiệp, hoặc vô ký bốn đại chủng, hoặc vô ký năm căn, hoặc vô ký sáu xứ, hoặc vô ký vô sắc các uẩn giới xứ, hoặc vô ký dị thực. Các như thế thấy gọi pháp vô ký.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Vì sao gọi là pháp thế gian?

Phật bảo: Thiện Hiện! Nghĩa là thế gian năm uẩn, mười hai xứ, mười tám giới, mười thiện nghiệp đạo, bốn tinh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, mười hai duyên khởi. Các như thế thấy gọi pháp thế gian.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Vì sao gọi là pháp xuất thế gian?

Phật bảo: Thiện Hiện! Là ba mươi bảy phần pháp Bồ-đề, ba môn giải thoát. Hoặc căn chưa biết sẽ biết, căn đã biết, căn đủ biết. Hoặc tam-ma-địa có tầm có tứ, tam-ma-địa không tầm có tứ, tam-ma-địa không tầm không tứ. Hoặc minh giải thoát, hoặc nhớ chánh tri, hoặc tác ý như lý.

Hoặc tám giải thoát, chín định thứ lớp. Hoặc nội không, ngoại không, nội ngoại không, không

không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, vô tán không, bốn tánh không, tướng không, nhất thiết pháp không, vô tánh không, vô tánh tự tánh không. Hoặc Như Lai mười lục, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng. Thấy đây gọi là pháp xuất thế gian.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Vì sao gọi là pháp hữu lậu?

Phật bảo: Thiện Hiện! Là nhiếp ba cõi hoặc năm uẩn, mười hai xứ, mười tám giới, hoặc bốn tinh lục, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Các như thế thấy gọi pháp hữu lậu.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Pháp nào gọi là vô lậu?

Phật bảo: Thiện Hiện! Là ba mươi bảy phần pháp Bồ-đề, nói rộng cho đến Như Lai mười lục, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng. Các như thế thấy gọi pháp vô lậu.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Sao gọi pháp hữu vi?

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu pháp có sanh trụ di diệt, hoặc nhiếp ba cõi, hoặc ba mươi bảy phần pháp Bồ-đề, nói rộng cho đến Như Lai mười lục,

bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng. Các như thế thấy gọi pháp hữu vi.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Sao gọi pháp vô vi?

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu pháp không sanh trụ dị diệt, hoặc hết tham sân si, hoặc chơn như, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng luống dối, tánh chẳng biến khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế. Các như thế thấy gọi pháp vô vi.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Pháp nào gọi là chung?

Phật bảo: Thiện Hiện! Là thế gian bốn tính lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Các như thế thấy gọi là pháp chung.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Pháp nào gọi là chẳng chung?

Phật bảo: Thiện Hiện! Nghĩa là ba mươi bảy phần pháp Bồ-đề, ba môn giải thoát, nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Các như thế thấy gọi pháp chẳng chung.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát đối pháp tự tướng không như thế thấy chẳng nên chấp đắm, vì tất cả pháp không chia riêng vậy. Các Bồ-tát Ma-ha-tát đối tất

cả pháp nên đem không hai mà làm phương tiện như thật giác biết, vì tất cả pháp không động vậy.

Thiện Hiện phải biết: Đối tất cả pháp không hai, không động, không chia riêng, không chấp đắm là cú nghĩa Bồ-tát. Vì có này vô cú nghĩa là cú nghĩa Bồ-tát.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện tiếp thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Có sao Bồ-tát gọi Ma-ha-tát?

Phật bảo: Thiện Hiện! Các Bồ-tát này đối trong chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ nên gọi Ma-ha-tát.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Vì sao gọi là chúng đại hữu tình, Bồ-tát đối trong đang làm thượng thủ?

Phật bảo: Thiện Hiện! Hoặc bậc Chứng tánh, hoặc bậc Đệ bát, hoặc Dự lưu, hoặc Nhất lai, hoặc Bất hoàn, hoặc A-la-hán, hoặc Độc giác, hoặc sơ phát tâm, lần nữa cho đến bậc Bất thối chuyển các Bồ-tát Ma-ha-tát, như vậy đều gọi chúng đại hữu tình. Bồ-tát đối trong đang làm thượng thủ, nên lại gọi Ma-ha-tát. Nghĩa là các Bồ-tát đã phát tâm Kim cương dụ bền chắc, định chẳng lui hoại. Vậy nên năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ.

**Cụ thọ Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn!
Sao gọi tâm Kim cương dụ bền chắc?**

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát phát tâm như vậy: Ta nay phải mặc áo giáp đại công đức, trong đồng nội lớn rộng mênh mang vô biên sanh tử, vì các hữu tình phá kẻ địch phiền não. Ta phải vì khắp tất cả hữu tình làm khô hết biển cả vô biên sanh tử. Ta phải xả bỏ tất cả sở hữu, vì các hữu tình làm đại nhiều ích. Ta phải bình đẳng lợi ích an vui tất cả hữu tình, tâm không thiên lệch bè đảng. Ta phải khắp khiến các loại hữu tình đi đường Tam thừa tới thành Niết-bàn. Ta dù phải đem Tam thừa tế độ tất cả hữu tình mà chẳng từng thấy có một hữu tình kẻ được Niết-bàn. Ta phải giác liễu tất cả pháp tánh không nhiễm không tịnh, không sanh không diệt. Ta phải đem thuần tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí tu hành Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Ta phải siêng học tùy vào cửa trí vi diệu tất cả thông suốt rốt ráo. Ta phải thông suốt tất cả pháp tướng môn nhất lý thú. Ta phải thông suốt tất cả pháp tướng môn nhị lý thú. Ta phải thông suốt tất cả pháp tướng môn đa lý thú, không chỗ chấp trước. Ta phải tu học các môn diệu trí, thông suốt các pháp tánh dẫn thẳng công đức.

Thiện Hiện! Đây gọi Bồ-tát phát tâm Kim cương dụ bền chắc. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem vô

sở đặc mà làm phương tiện, an trụ tâm này quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát sanh tâm như vậy: Tất cả các loại hữu tình trong địa ngục, bàng sanh, quỷ giới và người trời chịu các khổ não, ta sẽ thay chịu khiến cho kia an vui.

Các Bồ-tát Ma-ha-tát sanh tâm như vậy: Ta vì nhiều ích tất cả hữu tình nên trải qua vô lượng trăm ngàn trăm ức muôn ức kiếp chịu các thứ khổ nặng nề nơi đại địa ngục, vô số phương tiện giáo hóa khiến được vô dư Niết-bàn. Thứ lớp như thế, khắp vì lợi ích tất cả hữu tình, vì kia mỗi mỗi đều trải qua vô lượng trăm ngàn trăm ức muôn ức kiếp chịu các thứ khổ nặng nề, mỗi mỗi đều vô số phương tiện giáo hóa khiến được vô dư Niết-bàn. Làm việc này rồi, tự trông căn lành, lại trải qua vô lượng trăm ngàn trăm ức muôn ức kiếp viên mãn tu nhóm tư lương Bồ-đề, nhiên hậu mới chứng sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Thệ nguyện rộng lớn như thế cũng gọi Bồ-tát chỗ phát tâm Kim cương dụ bền chắc. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem vô sở đặc mà làm phương tiện, an trụ tâm đã quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát thường nên phát khởi tâm rộng lớn. Nhờ tâm đây nên quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ. Trong đây nói tâm Bồ-tát rộng lớn ấy, nghĩa là các Bồ-tát sanh tâm như vậy: Ta từ sơ phát tâm đại Bồ-đề cho đến chứng được Nhất thiết trí trí, định sẽ chẳng khởi tâm tham dục, giận dữ, ngu si, tức hại, tà kiến, khinh dễ thấy, cũng định chẳng khởi tâm cầu tới Thanh văn, bậc Độc giác. Đây là tâm rộng lớn Bồ-tát. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem vô sở đắc mà làm phương tiện an trụ tâm đây quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát thường phát khởi tâm chẳng nghiêng động. Nhờ tâm đây nên quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ. Trong đây sao gọi tâm chẳng nghiêng động? Nghĩa là các Bồ-tát sanh tâm như vậy: Ta phải thường nương tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, tu tập phát khởi tất cả sự nghiệp sở tu sở tác mà không kiêu ngạo. Đây gọi tâm chẳng nghiêng động Bồ-tát. Nếu các Bồ-tát Ma-ha-tát đem vô sở đắc mà làm phương tiện an trụ tâm đây quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát đối các hữu tình bình đẳng phát khởi tâm lợi vui. Nhờ tâm đây nên quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ. Trong đây nói tâm Bồ-tát lợi vui ấy, là các Bồ-tát sanh tâm như vậy: Ta phải quyết định cùng đời vị lai lợi ích an vui tất cả hữu tình, vì làm nương về còn bãi nhà cửa, thường chẳng bỏ lìa. Đây gọi tâm Bồ-tát lợi vui. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem vô sở đắc mà làm phương tiện an trụ tâm đây quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát thường siêng tinh tiến ái pháp, lạc pháp, hân pháp, hỷ pháp. Nhờ nhân duyên này quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ. Trong đây pháp ấy là tất cả pháp tánh không sai khác, đây gọi là pháp. Nói ái pháp ấy là đối pháp đây khởi muốn trông mong. Nói lạc pháp ấy là đối pháp đây xưng khen công đức. Nói hân pháp ấy là đối pháp đây vui mừng tín thọ. Nói hỷ pháp ấy là đối pháp đây vui muốn nhiều tu tập. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem vô sở đắc mà làm phương tiện, thường hay ái lạc hân hỷ pháp như thế không sai khác mà không chấp trước, quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, đem vô sở đắc mà làm phương tiện, an trụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Bồ-tát Ma-ha-tát này quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, đem vô sở đắc mà làm phương tiện tu ba mươi bảy phần pháp Bồ-đề, nói rộng cho đến Như Lai mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng. Bồ-tát Ma-ha-tát này quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, đem vô sở đắc mà làm phương tiện, trụ tam-ma-địa Kim cương dụ, cho đến trụ tam-ma-địa Vô trước vô vi vô nhiễm giải thoát như hư không. Bồ-tát Ma-ha-tát này quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ.

Thiện Hiện! Phải biết các Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ đây thấy thắng pháp vi diệu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, quyết định năng đối chúng đại hữu tình đang làm thượng thủ. Vậy nên, Thiện Hiện, gọi Ma-ha-tát.

Bấy giờ, cụ thọ Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Tôi đem biện tài muốn thuyết Bồ-tát do nghĩa này gọi Ma-ha-tát. Cúi xin nghe cho!

Phật bảo: Xá-lợi-tử! Tùy ý người thuyết.

Xá-lợi-tử nói: Bởi các Bồ-tát phương tiện khéo léo, năng vì hữu tình tuyên nói pháp yếu khiến dứt ngã kiến, hữu tình kiến cho đến tri giả kiến, kiến giả kiến. Khiến dứt thường kiến, đoạn kiến, hữu kiến, vô kiến, uẩn xứ giới kiến, các thánh đế kiến và duyên khởi kiến. Khiến dứt ba mươi bảy phần pháp Bồ-đề kiến, nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng kiến, thành thực hữu tình kiến, nghiêm tịnh cõi Phật kiến, Bồ-tát kiến, Như Lai kiến, Bồ-đề kiến, Niết-bàn kiến, Chuyển pháp luân kiến. Vì các Bồ-tát phương tiện khéo léo, đem vô sở đắc mà làm phương tiện, vì các hữu tình tuyên nói dứt hẳn pháp kiến chấp đây thấy. Nương nghĩa như vậy, gọi Ma-ha-tát.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện bèn hỏi cụ thọ Xá-lợi-tử rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng vì hữu tình đem vô sở đắc mà làm phương tiện, tuyên nói pháp yếu dứt hẳn các kiến chấp, nhân nào duyên nào có các Bồ-tát tự có sở đắc mà làm phương tiện khởi kiến uẩn thấy?

Xá-lợi-tử nói: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu không phương tiện khéo léo ấy, đem hữu sở đắc mà làm phương tiện khởi kiến uẩn thấy, Bồ-tát Ma-ha-tát này vì không phương tiện khéo léo, nên quyết định chẳng năng vì các hữu tình đem vô sở đắc mà làm phương tiện tuyên nói pháp yếu dứt hẳn các kiến.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu có phương tiện khéo léo ấy, năng vì hữu tình đem vô sở đắc mà làm phương tiện, tuyên nói pháp yếu dứt hẳn các kiến. Bồ-tát Ma-ha-tát này quyết định chẳng khởi các kiến chấp uẩn thấy.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Tôi muốn đem biện tài thuyết Bồ-tát do nghĩa này nên gọi Ma-ha-tát. Cúi xin nghe cho!

Phật bảo: Thiện Hiện! Tùy ý người thuyết.

Thiện Hiện thưa rằng: Bởi vì các Bồ-tát muốn chứng được Nhất thiết trí trí, phát tâm Bồ-đề, tâm vô đẳng đẳng, tâm chẳng chung Thanh văn, Độc giác thấy, đối tâm như thế cũng chẳng chấp đắm. Nương nghĩa như vậy gọi Ma-ha-tát.

Sở dĩ vì sao? Vì tâm Nhất thiết trí trí là chơn vô lậu, chẳng đọa ba cõi; tâm cầu Nhất thiết trí trí cũng là chơn vô lậu, chẳng đọa ba cõi. Đối tâm như thế chẳng nên chấp đắm. Vậy nên Bồ-tát gọi Ma-ha-tát.

Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát tâm vô đẳng đẳng, tâm chẳng chung Thanh văn, Độc giác thấy?

Thiện Hiện đáp rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát từ sơ phát tâm chẳng thấy chút pháp có sanh có diệt, có tăng có giảm, có vãng có lai, có nhiễm có tịnh. Nếu chẳng thấy pháp có sanh có diệt, có tăng có giảm, có vãng có lai, có nhiễm có tịnh, cũng chẳng thấy có tâm Thanh văn, Độc giác, Bồ-tát thấy. Đây gọi Bồ-tát Ma-ha-tát tâm vô đẳng đẳng, tâm chẳng chung Thanh văn, Độc giác thấy. Các Bồ-tát Ma-ha-tát đối tâm như thế cũng chẳng chấp đắm.

Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đối tâm như thế chẳng nên chấp đắm, thời đối tâm Thanh văn, Độc giác thấy cũng chẳng nên chấp đắm, và đối tất cả tâm uẩn xứ giới thấy, cùng tâm bốn niệm trụ, nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng cũng chẳng nên chấp đắm. Vì có sao? Vì các tâm như thế vô tâm tánh vậy.

Thiện Hiện đáp rằng: Như vậy, như vậy!

Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Nếu vì tất cả tâm vô tâm tánh chẳng nên chấp đắm, thời uẩn xứ giới thấy, nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng cũng vô tánh kia chẳng nên chấp đắm?

Thiện Hiện đáp rằng: Như vậy, như vậy!

Xá-lợi-tử nói: Nếu tâm Nhất thiết trí trí là chơn vô lậu chẳng đọa ba cõi, thời tâm các ngu phu dị sanh, Thanh văn, Độc giác thấy cũng lẽ là chơn vô lậu chẳng đọa ba cõi. Vì có sao? Vì các tâm như thế đều bản tánh không vậy.

Thiện Hiện đáp rằng: Như vậy, như vậy!

Xá-lợi-tử nói: Nếu vì tâm như thế bản tánh không, nên là chơn vô lậu chẳng đọa ba cõi, thời uẩn xứ giới thấy nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng cũng lẽ là chơn vô lậu chẳng đọa ba cõi. Vì có sao? Vì uẩn xứ giới thấy đều bản tánh không vậy.

Thiện Hiện đáp rằng: Như vậy, như vậy!

Xá-lợi-tử nói: Nếu pháp tâm sắc thấy, vì tánh vô tâm sắc thấy vậy, chẳng nên chấp đắm, thời tất cả pháp đều lẽ bình đẳng trọn không sai khác?

Thiện Hiện đáp rằng: Như vậy, như vậy!

Xá-lợi-tử nói: Nếu tất cả pháp bình đẳng không sai khác, vì sao Như Lai nói tâm sắc thấy có các thứ khác nhau?

Thiện Hiện đáp rằng: Đây là Như Lai tùy thế tục mà nói, chẳng phải tùy thắng nghĩa.

Xá-lợi-tử nói: Nếu pháp tâm sắc thấy các dị sanh, Thanh văn, Độc giác, Bồ-tát, Như Lai đều chơn vô lậu chẳng đọa ba cõi, thì các dị sanh, Thanh văn, Độc giác, Bồ-tát, Như Lai lẽ không sai khác?

Thiện Hiện đáp rằng: Như vậy, như vậy!

Xá-lợi-tử nói: Nếu các dị sanh, Thanh văn, Độc giác, Bồ-tát, Như Lai không sai khác ấy, vì sao Phật nói phạm thánh đại tiểu có các thứ khác nhau?

Thiện Hiện đáp rằng: Đây cũng Như Lai nương thế tục mà nói, chẳng nương thắng nghĩa.

Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nên đổi chỗ phát khởi tâm đại Bồ-đề, tâm vô đẳng đẳng, tâm chẳng chung Thanh văn, Độc giác thấy chẳng ý chẳng chấp; đổi uẩn xứ giới thấy nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng không lấy không trước. Nương nghĩa như thế gọi Ma-ha-tát.

Bấy giờ, cụ thọ Mãn-từ-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Tôi muốn đem biện tài thuyết Bồ-tát do nghĩa này nên gọi Ma-ha-tát. Cúi xin nghe cho!

Phật bảo: Mãn-từ-tử! Tùy ý người thuyết.

Mãn-từ-tử nói: Bởi các Bồ-tát khắp vì lợi vui tất cả hữu tình nên mặc áo giáp đại công đức, vì phát tới Đại thừa, cưỡi Đại thừa, nên gọi Ma-ha-tát.

Khi đó, Xá-lợi-tử hỏi Mãn-từ-tử rằng: Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát khắp vì lợi vui tất cả hữu tình mặc giáp đại công đức?

Mãn-từ-tử nói: Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa chẳng vì lợi vui phần ít hữu tình mà khắp vì lợi vui tất cả hữu tình. Khi tu hành Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng lại như thế. Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát khắp vì lợi vui tất cả hữu tình, mặc giáp đại công đức.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát mặc giáp đại công đức lợi vui hữu tình chẳng vì giới hạn, chẳng khởi nghĩ này: Ta phải cứu vớt chùng nầy hữu tình vào cõi vô dư y Bát-niết-bàn, còn chùng nầy hữu tình chẳng khiến cho vào. Ta phải cứu vớt chùng nầy hữu tình khiến trụ Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, còn chùng nầy hữu tình chẳng khiến

cho trụ. Nhưng các Bồ-tát Ma-ha-tát khắp vì cứu vớt tất cả hữu tình vào cõi vô dư y Bát-niết-bàn và trụ Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát khắp vì lợi vui tất cả hữu tình mặc giáp đại công đức.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khởi nghĩ như vậy: Ta phải tự viên mãn Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, cũng khiến tất cả hữu tình viên mãn.

Lại khởi nghĩ này: Ta nương sáu thứ Ba-la-mật-đa, tự trụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Tự tu bốn niệm trụ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng; cũng khiến hữu tình nương sáu thứ Ba-la-mật-đa đây an trụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không, tu bốn niệm trụ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng.

Lại khởi nghĩ này: Ta nương sáu thứ Ba-la-mật-đa mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, vào cõi vô dư y Bát-niết-bàn; cũng khiến hữu tình nương sáu thứ Ba-la-mật-đa đây mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, vào cõi vô dư y Bát-niết-bàn.

Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát khắp vì lợi vui tất cả hữu tình mặc giáp đại công đức.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa đem tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí mà tu Bồ thí Ba-la-mật-đa, chẳng tạp tác ý Thanh văn, Độc giác. Cầm căn lành đây đem vô sở đắc mà làm phương tiện, cùng các hữu tình bình đẳng chung có, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Với khi bố thí trọn không tiếc lẩn, đây là giáp đại công đức Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Với khi bố thí chẳng khởi tác ý Thanh văn Độc giác, đây là giáp đại công đức Tịnh giới Ba-la-mật-đa.

Với khi bố thí tín nhận muốn vui tu bố thí pháp, đây là giáp đại công đức An nhận Ba-la-mật-đa.

Với khi bố thí tinh tiến mạnh mẽ chẳng bỏ gia hạnh, đây là giáp đại công đức Tinh tiến Ba-la-mật-đa.

Với khi bố thí nhất tâm hướng tới Nhất thiết trí trí rốt ráo lợi vui tất cả hữu tình, chẳng tạp tác ý Thanh văn Độc giác, đây là giáp đại công đức Tinh lự Ba-la-mật-đa.

Với khi bố thí trụ tướng như huyễn, chẳng đắc kể thí, kể nhận, vật thí, quả thí sở đắc, đây là giáp đại công đức Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Xá-lợi-tử! Như vậy Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa mặc đủ sáu thứ giáp đại công đức Ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí khi tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa, đối tượng sáu thứ Ba-la-mật-đa không lấy không đặc, phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này mặc giáp đại công đức.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Tịnh giới Ba-la-mật-đa đem tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí mà tu Tịnh giới Ba-la-mật-đa, chẳng tạp ý Thanh văn Độc giác. Cầm căn lành đây đem vô sở đắc mà làm phương tiện, cùng các hữu tình bình đẳng chung có hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Khi tu tịnh giới đối các sở hữu đều không lẫn tiếc, đây là giáp đại công đức Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Khi tu tịnh giới đối các Thanh văn và bậc Độc giác hãy chẳng cầu tới hướng bậc dị sanh. Đây là giáp đại công đức Tịnh giới Ba-la-mật-đa.

Khi tu tịnh giới, đối pháp tịnh giới tin nhận vui muôn. Đây là giáp đại công đức An nhẫn Ba-la-mật-đa.

Khi tu tịnh giới tinh tiến mạnh mẽ chẳng bỏ gia hạnh. Đây là giáp đại công đức Tinh tiến Ba-la-mật-đa.

Khi tu tịnh giới thuần đem đại bi mà làm thượng thủ, hãy chẳng lẫn lộn tác ý Nhị thừa, hướng tâm dị sanh. Đây là giáp đại công đức Tĩnh lự Ba-la-mật-đa.

Khi tu tịnh giới, đối tất cả pháp trụ tướng như huyễn, đối hạnh tịnh giới không ý không đắc, đạt bản tánh không. Đây là giáp đại công đức Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Xá-lợi-tử! Như vậy, Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Tịnh giới Ba-la-mật-đa mặc đủ sáu thứ giáp đại công đức Ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, khi tu hành Tịnh giới Ba-la-mật-đa đối tướng sáu Ba-la-mật-đa không lấy không đắc. Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này mặc giáp đại công đức.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành An nhẫn Ba-la-mật-đa đem tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí mà tu An nhẫn Ba-la-mật-đa, chẳng tạp tác ý Thanh văn Độc giác. Cầm căn lành đây đem vô sở đắc mà làm phương tiện, cùng các hữu tình bình đẳng chung có, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Khi tu an nhẫn, vì thành an nhẫn đối thân mệnh thấy không điều luyện tiếc. Đây là giáp đại công đức Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Khi tu an nhẫn chẳng tạp tác ý yếu hèn Thanh văn và bậc Độc giác thấy. Đây là giáp đại công đức Tịnh giới Ba-la-mật-đa.

Khi tu an nhẫn đôi pháp an nhẫn tín nhẫn vui muốn. Đây là giáp đại công đức An nhẫn Ba-la-mật-đa.

Khi tu an nhẫn tinh tiến mạnh mẽ chẳng bỏ gia hạnh. Đây là giáp đại công đức Tinh tiến Ba-la-mật-đa.

Khi tu an nhẫn nhiếp tâm một cảnh, dù gặp phải nhiều khổ mà tâm chẳng loạn. Đây là giáp đại công đức Tĩnh lự Ba-la-mật-đa.

Khi tu an nhẫn trụ tướng như huyễn, vì nhóm Phật pháp để thành thực hữu tình, quán các pháp không, chẳng chấp kẻ oán hại. Đây là giáp đại công đức Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Xá-lợi-tử! Như vậy Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành An nhẫn Ba-la-mật-đa mặc đủ sáu thứ giáp đại công đức Ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, khi tu hành An nhẫn Ba-la-mật-đa, đôi tướng sáu Ba-la-mật-đa không lấy không đắc. Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này mặc giáp đại công đức.